

Sandnes kommune
Postboks 583
4305 Sandnes

Kontakt saksbehandler
Susanne Eltervaag, 51568903

Forhåndsvarsling av søknad om utslipp - industri - Sandnes og Gjesdal kommune - midlertidig anleggsarbeid - Veiparsell E39 Hove-Osli

Vassbakk & Stol AS har på vegne av tiltakshaver Statens Vegvesen søkt om tillatelse etter forurensingsloven til utslipp fra midlertidig anleggsvirksomhet i forbindelse med utbyggingen av ny E39 fra Hove til Osli i Sandnes kommune.

Tiltaket inngår i detaljregulering for *E39 Ålgård-Hove, delstrekning Osli-Hove* (planID 1102-2016101-01), som ble vedtatt av Sandnes bystyre 08.04.2019.

Tiltaket er omfattende og vil kunne påvirke naturinteresser i området. Dette forhåndsvarselet er en kort introduksjon til tiltaket, men alle søknadspapirer er vedlagt. Vi anbefaler interessenter å lese gjennom søknadspapirene før uttalelse blir gitt.

Sakens bakgrunn

Ny E39 mellom Hove og Osli er en del av Statens Vegvesen sitt prosjekt og er en del av det overordnede nasjonale riksvegnettet som knytter landsdeler og regioner sammen. Strekningen mellom Hove og Osli i Sandnes kommune er første etappe av ny E39 mellom Ålgård og Hove og er i hovedsak en utvidelse av eksisterende to- til firefelts vei på ca. 3 km. I tillegg til europavei skal det bygges gang- og sykkelvei, lokalveier og samleveier. Total byggetid er estimert til 2 år og 10 måneder, med forventet oppstart sommeren 2023.

Ny E39 vil gå langs Stokkelandsvatnet og Bråsteinskanalen. Tiltaket omfatter:

- Utbygging av ca. 3 km veg i dagen som en utvidelse av eksisterende E39 fra to til fire felt
- Utvidelse/tilpasning av kryss (Bogafjellkrysset)
- Omlegging/etablering av lokalveier og gang- og sykkelveger
- Etablering av nye eller modifisering av konstruksjoner (bruer og kulverter)
- Omlegging og oppgradering av vann og avløpsledninger

Det er i sammenheng med tiltaket med etablering av ny E39 søkt om fysiske tiltak i vassdrag og inngrep i kantvegetasjon, deriblant omlegging av Bråsteinskanalen. Disse tiltakene behandles i egen sak.

Gjennomgang av tiltaket

Under følger en kort gjennomgang av tiltakene. Fremstillingen er forenklet og viser kun de største og mest omfattende tiltakene. En detaljert gjennomgang finnes i de vedlagte søknadspapirene.

Tiltaksområde

Etappen starter ved dagens toplanskryss ved Hove og kobler seg til dagens E39 ved Oslø. Tiltaket er i stor grad en breddeutvidelse av eksisterende E39, og omfatter anleggsarbeid i dagsone. Det er ingen tunneler på strekningen, men det skal sprenges en fjellskjæring (ca. 13 125 fm³) vest for Bogafjellkrysset.

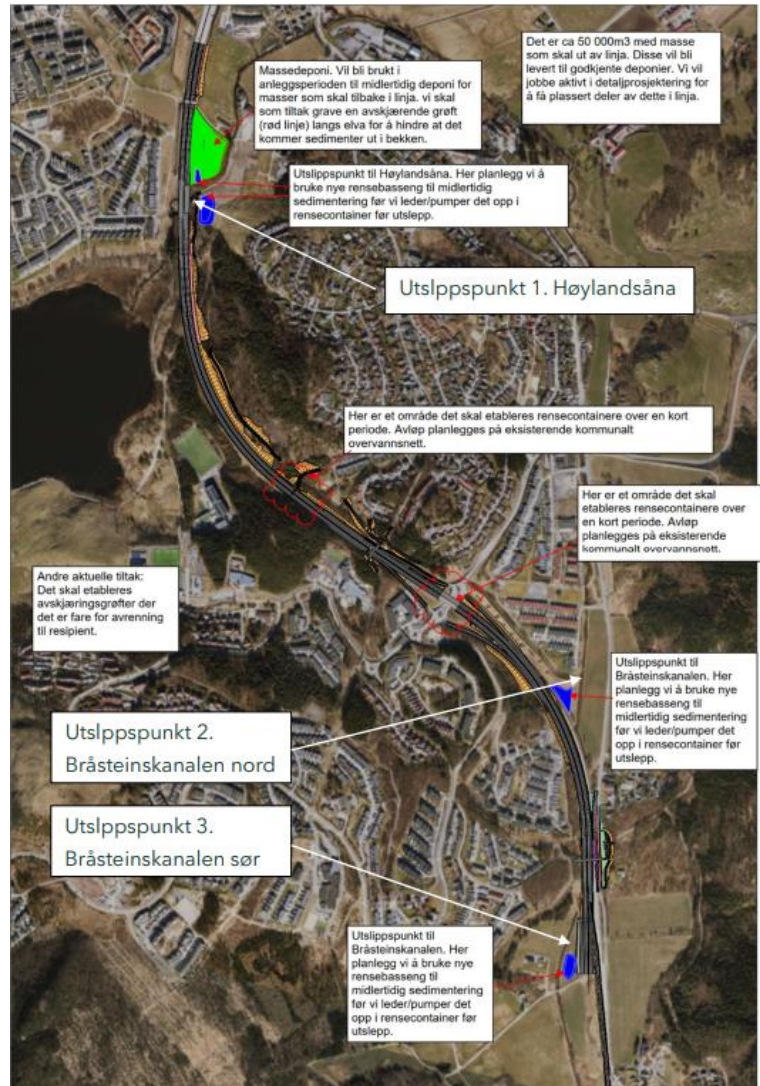
Det er i reguleringsplanen satt av areal til to riggområder, i nord ved Høylandsåna og ved Bogafjellkrysset. Riggområdet i nord vil benyttes som midlertidig massedeponi. Det skal etableres rensedamner før utslipp til vassdrag ved Høylandsåna, Bråsteinskanalen nord og Bråsteinskanalen sør, og to rensecontainere (Figur 1).

Forurensning

På generelt grunnlag vil anleggsarbeid i forbindelse med veibygging kunne omfatte:

- Partikkelforurensning som følge av gravearbeid, fyllinger, massedeponier, erosjon, skarpkantede partikler i forbindelse med avrenning fra sprengsteinsmasser m.m.
- Nitrogenavrenning fra sprengstoffrester fra sprengningsarbeid og sprengstein
- Høy pH i avrenningsvann ved bruk av betong
- Tungmetaller dersom bergartene i området inneholder dette
- Oljespill fra anleggstrafikk og riggområder
- Plast fra skyteledninger i sprengstein

Det skal ifølge søknaden gjennomføres grunnundersøkelser i området, hvor det vil utarbeides tilhørende tiltaksplan for forurenset grunn. Tiltaksplanen vil legge føringer for hvordan eventuelt forurensete masser og avrenning fra forurensete masser skal håndteres. Det er ikke funnet dokumentasjon i geologiske rapporter at prosjektet berører området med fyllitt. Det er ifølge søker ikke registrert andre bergarter med potensiale for utlekking av tungmetaller innenfor anleggsområdet.

Figur 1 - Oversikt over entreprenørens planlagte områder for deponi, samt områder for plassering av renseløsninger og utslipp. Figuren er hentet fra søknad 2023.

Sårbarhetsvurdering

Søker har utført en sårbarhetsvurdering av vannforekomsten *Storåna nedstrøms Bråsteinvatnet*, i henhold til Statens vegvesens rapport 597 (2016). Den er vurdert til «høy sårbarhet». Vannforekomstenes sårbarhet for avrenningsvann fra vei i anleggsfasen er vurdert etter naturmangfoldloven og vannforskriften, og er vurdert til middels sårbarhet.

Avbøtende tiltak

Rensing:

Det skal ifølge søknaden etableres renseløsning (basseng og container) før utslipp til vassdrag. Søker foreslår grenseverdier for

- suspendert stoff (50 mg SS/L)
- pH (5,5-8,0)
- olje THC>C10-C40 (5 mg /L)

Søker har vurdert at utslippet av SS gitt grenseverdi i liten grad vil skade fisk, også gitt lavvannføring. Det er ikke satt grenseverdier til utslipp av nitrogen og det er ikke forventet betydelige utslipp fra arbeidene.

Håndtering av anleggsvann

Håndtering av anleggsvann skal ifølge søknaden sikre at resipientene ikke tilføres forurenset anleggsvann slik at disse blir varig negativt påvirket.

Måleprogram for utslipp

Søker har utarbeidet et forslag til måleprogram for utslipp som inkluderer kontinuerlig logging av SS (turbiditet) i rensed anleggsvann og pH, samt stikkprøver av oljeinnhold i rensed anleggsvann så lenge arbeidene pågår. Det er foreslått plassering av loggere, men ifølge søker kunne justeres ved behov.

Resipientundersøkelse

Bunndyr og begroingsalger har blitt prøvetatt før oppstart, og skal undersøkes på ny etter ferdigstilt anleggsarbeid. Prøvene tas i utgangspunktet på samme lokaliteter som overvåkningsstasjonene, men endelig plassering av prøvepunkter for de biologiske parameterne må gjøres i felt.

En forundersøkelse¹ tilsier at tiltaksområdet ved Bråsteinskanalen er en bekk preget av å være sterkt kanalisert uten tilrettelegging av viktige økologiske funksjoner for akvatisk liv. Det ble ikke funnet elvemusling på undersøkt strekning. Tettheten for ørret var lav, og habitatkartleggingen viste mangler i kvaliteten for å oppnå maksimal produksjon av ørret, deriblant grunnet manglende kantvegetasjon. Resultater relatert til bunndyr og begroingsalger tilsier moderat tilstand både i tiltaksområdet og nedstrøms tiltaksområdet. Vassdraget viser ikke tegn til alvorlig organisk forurensning, men det var forhøyede verdier av næringssalter på alle stasjoner, tilnærmet dårlig og svært dårlig tilstand for nitrogen. Det er også tatt bunndyr- og begroingsprøver på en stasjon høyere opp i Høylandsåna som viser moderat økologisk tilstand mht. eutrofiering for begroingsalger og svært dårlig økologisk tilstand for bunndyr.

¹ Sweco. 2022 *Akvatiske forundersøkelser i Bråsteinskanalen – E39 Hove-Osli*

Statsforvalterens merknader

Forurensing

All anleggsvirksomhet i tiltaksområdet medfører utslipp som kan påvirke vassdragene. Det er i søknadspapirene foreslått avbøtende tiltak for å begrense forurensingen fra de ulike tiltakene. En foreløpig vurdering av forslag til måleprogram tilsier at det vil være relevant å stille vilkår om ytterligere en prøvestasjon for å overvåke utslipp nedstrøms påslippet til resipienten, f.eks. nedstrøms rensebasseng til Bråsteinskanalen. Plassering må ses i sammenheng med omlegging av kanalen.

Vannforskriften

For vurderinger av kjemisk og økologisk tilstand viser vi til søknadsdokumentene. Tiltakshaver har fått utført en kartlegging av vannforekomstenes tilstand både i forundersøkelsen og i sårbarhetsvurderingen som er av nyere dato. Disse dokumentene viser et tydelig bilde på tilstanden i influensområdet.

Naturmangfold

Strekningen Hove-Osli innehar en rekke truede og rødlista arter. Søker viser blant annet til at *Storåna nedstrøms Bråsteinsvatnet* er tilgjengelig for oppvandrende laks og sjøørret, men at det derimot er usikkerhet knyttet til om det faktisk vandrer fisk opp i dette vassdraget. Det er gjennomført el-fiske i den søndre delen av vassdraget (Bråsteinskanalen) og denne delen av vassdraget er karakterisert å ha habitatklasse 0 (uegnet). Deler av Høylandsåna er registrert som «viktig bekkedrag» i kartdatabasen Naturbase².

Stokkelandsvatnet er et fuglefredningsområde og er registrert som «rik kulturlandskapssjø» etter DN Håndbok 13 (Miljødirektoratet, 2023). Det er flere registreringer av ål i vannet i Artsdatabanken, den nyeste fra 2022. I tillegg er det registreringer av fremmedartene sørv, sik og gjedde, samt firetorntet istidskreps, vurdert som nær truet (NT) på rødlista. Stokkelandsvatnet har også den eneste kjente registreringer av pungreka *Mysis salemaai* (EN) i Norge.

Videre saksbehandling

Statsforvalteren kan ikke fatte vedtak etter forurensingsloven før tiltaket er avklart etter plan- og bygningsloven.

Andre høringsinstanser

Statsforvalteren sender en kopi av dette brevet sammen med anmodning om uttalelse til andre høringsinstanser. Kommunen får en kopi av det brevet.

Utlegging til offentlig ettersyn

Søknaden blir lagt ut til høring på nettsidene til Sandnes kommune, og på Statsforvalteren i Rogaland sine nettsider www.statsforvalteren.no/rogaland under «Høyringar». Uttalelser fra interesserte sendes Statsforvalteren i Rogaland, postboks 59 sentrum, 4001 Stavanger, eller sfropost@statsforvalteren.no, innen 4 uker fra utleggingstidspunktet.

Uttale – kommunal sluttbehandling

Frist for kommunale uttalelser er satt til 4 uker fra kunngjøringsdato. Kommunen bes innen samme tidsrom å innhente nødvendige uttalelser fra egne organ så langt en finner dette nødvendig. Videre må det gis opplysninger om det omsøkte anleggsarbeidet er i samsvar med gjeldende plan- og

² Naturbase.no

reguleringsbestemmelser mv. for området. Kommunens uttalelse bør gi opplysninger om lokale forhold som kommunen mener mangler eller er utilstrekkelig beskrevet i søknaden, og som det bør tas hensyn til ved avgjørelsen.

Dersom det er ønskelig med ettersending av andre saksdokument enn de som er vedlagt, ber vi kommunen ta kontakt med Statsforvalteren. Det anbefales at kommunen foretar kommunal sluttbehandling i organ som kan foreta en helhetsvurdering i saken.

Uttalelser fra den kommunale saksbehandlingen bes sendes til Statsforvalteren.

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen (e.f.)
fagleder forurensing

Susanne Eltervaag
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Søknad om tillatelse til utslipp fra midlertidig anleggsarbeid.pdf
- 2 Ytterligere opplysninger til søknaden
- 3 Akvatisk rapport - E39 Bråsteinskanalen - Sweco 2022
- 4 Bestemmelser 08.04.2019 endelig vedtatt

Kopi til:

VASSBAKK & STOL AS
STATENS VEGVESEN

Postboks 63
Postboks 1010 Nordre Ål

4291 KOPERVIK
2605 LILLEHAMMER